

คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

เกื้อความรู้จากการประชุมวิชาการ
เรื่อง การพยาบาลเด็ก

การพยาบาลเด็กป่วยโรคหัวใจ

ภาวะหัวใจวาย (Heart failure) : อาการแสดงของหัวใจวาย หัวใจโต บวมส่วนต่ำของร่างกาย หายใจเร็ว หายใจลำบาก ตับโต ปัสสาวะออกน้อย นอนราบไม่ได้ โดยสามารถจำแนกเป็นหัวใจซีกขวายวายนได้แก่ หลอดเลือดดำที่คอโป่งพอง หน้าตาบวม ตับโต แน่นอึดอัดท้อง คลื่นไส้ แขนขาเย็น มีน้ำในช่องท้อง, ซีกซ้ายวายได้แก่ หายใจเร็ว ปีกจมูกบาน หายใจลำบาก หน้าอกบวม นอนราบไม่ได้ ไอมีเสมหะเป็นฟองหรือมีเลือดปน และฟังปอดได้ Crepitation จากการมี Pulmonary congestion

ระดับ	การบวม	การคืนสภาพ
๑+	บวมเล็กน้อย	ทันที
๒+	๐.๐๖ cm.	๑๐-๑๕ วินาที
๓+	๐.๐๖-๑.๓ cm.	๑-๒ นาที
๔+	๑.๓-๒.๕ cm.	๒-๕ นาที

การรักษาและการพยาบาล เพิ่ม cardiac function; Digitalis, ให้ยา Diuretic drug, Bed rest, improve tissue oxygenation, Nutrition low salt, Restrict fluid Record I/O Body weight วันละครั้ง
การพยาบาลผู้ป่วยเด็กที่ได้รับยา Digitalis: อัตราการเต้นของหัวใจก่อนให้ยาเสมอ อายุ < ๑ ปี ไม่สม่ำเสมอหรือน้อยกว่า ๘๐ bpm, อายุ > ๑ ปี ไม่สม่ำเสมอหรือน้อยกว่า ๑๐๐ bpm ติดตาม Serum electrolyte

โดยเฉพาะ Potassium ต่ำ ส่งเสริมให้เกิดภาวะพิษจาก Digitalis ได้ง่าย

Signs of Digoxin Toxicity: Bradycardia, Arrhythmia, Nausea/ Vomiting, Dizziness, Headache, Weakness and fatigue, Potassium ต่ำ ระดับ Digoxin > ๒ mg./ml. และพบ EKG มี P-R interval ยาวกว่าปกติ

ภาวะขาดออกซิเจนไปเลี้ยงสมองชั่วคราว (Hypoxic spell): พบในผู้ป่วยเด็กโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดชนิดเขียว เกิดจากการที่ออกซิเจนไปเลี้ยงสมองน้อย มีเลือดดำปนเลือดแดง Mix blood ที่มีความเข้มข้นออกซิเจนต่ำไปเลี้ยงร่างกาย ทำให้มีอาการเขียวคล้ำมากกว่าปกติ หอบเหนื่อย กระสับกระส่าย ในรายรุนแรงมีอาการตัวเกร็ง เป็นลมหมดสติได้ มักมาจากสาเหตุของภาวะซีด มีไข้ ผู้ป่วยเด็กมีกิจกรรมที่ออกแรงมาก เช่น ร้องนาน เล่นมาก กลัว เจ็บปวด ออกกำลังกาย ต้องการความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

การพยาบาล จัดท่า Knee chest position/ Squatting ให้ออกซิเจน ให้ยาเพื่อ calm down เช่น MO, Chloral hydrate

ยาที่ใช้บ่อยสำหรับโรคหัวใจในเด็ก ได้แก่ ๑) Adenosine ช่วยให้อัตราการเต้นของหัวใจช้าลงชั่วคราว ๒) Verapamil ควรให้ช้า ๆ ฝาระวังความดันโลหิตต่ำ หัวใจเต้นช้าหรือหยุดเต้น ๓) Digitalis เพิ่มการบีบตัวของกล้ามเนื้อหัวใจ ๔) Propranolol ไม่ควรใช้กับผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจวายหรือหอบหืด ๕) Amiodarone ใช้ในรายที่ไม่ตอบสนองต่อยาเบื้องต้น หรือมีการทำงานของกล้ามเนื้อหัวใจผิดปกติร่วมด้วยต้องระวัง Hypotension, Bradycardia, AV block

Cardiac catheterization ช่วยในการรักษา การตรวจวินิจฉัยผู้ป่วยเด็กโรคหัวใจโดยไม่ต้องผ่าตัดใหญ่ ฟื้นตัวได้เร็ว ความเสี่ยงน้อย ขนาดแผลเล็ก เจ็บน้อยและนอน รพ.ระยะสั้น การทำ catheterization สามารถวัดความดันในหัวใจและหลอดเลือด วัดความอิ่มตัวของออกซิเจน ศึกษาทิศทางการไหลเวียนเลือด รวมถึงทราบความผิดปกติต่างๆของหัวใจ เช่น รูรั่วระหว่างผนังกันหัวใจ เส้นเลือดหัวใจตีบ ลิ้นหัวใจตีบหรือรั่ว

การพยาบาลผู้ป่วยเด็กในวันที่ได้รับการสวนหัวใจ จัดทำให้ผู้ป่วยเด็กนอนราบ ขาด้านที่สอดสายสวนเหยียดตรง ไม่งอขาอย่างน้อย ๔-๖ ชม. ตรวจวัดสัญญาณชีพ SpO₂ ในส่วนปลาย สังเกตสี อุณหภูมิปลายเท้า คลำชีพจร Dorsalis pedis หรือ Posterior tibial Obs. Bleeding Keep warm ดูแลให้ได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ จิบน้ำและทานอาหารอ่อน กระตุ้นดื่มน้ำเพื่อขับสารที่บ่งชี้จากการสวนหัวใจ

การพยาบาลผู้ป่วยเด็กในวันที่ได้ไปหลังได้รับการสวนหัวใจ ดูแลทำแผล Dressing post cardiac cath ๒๔ ชม. ส่งตรวจ X-ray และ Echocardiogram

เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๘
เสนอโดย ฉางวรัญเพ็ญรัตน์ ไคว่ไพโรจน์